

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळांकरीता
पथदर्शी तत्वावर गणित सात्मीकरण प्रणाली
राबविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २०२४/प्र.क्र.५०/एसडी-६
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक:- १३ सप्टेंबर, २०२४

वाचा:- राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे यांचे पत्र क्र.२०२२-२३/०५४१०,
दि.१६.११.२०२३

प्रस्तावना :-

गणित हा विषय अमूर्त आहे. विद्यार्थ्यांमध्ये हा विषय तुलनेने अवघड आहे अशी धारणा आढळून येते. गेल्या काही वर्षांमध्ये प्रकाशित झालेल्या राष्ट्रीय संपादणुक सर्वेक्षण (NAS) व अन्य काही संस्थांच्या अहवालातून ही बाब अधोरेखित झाली आहे. वस्तुतः हाताळता येणारे साहित्य आणि अध्यापन सहाय्य वापरल्यास अमूर्त संकल्पना अधिक ठोस बनविण्यास मदत होते. विद्यार्थ्यांची गणित विषयाबाबतची भीती कमी व्हावी व त्याच्या आकलन पातळीत वाढ व्हावी यासाठी अध्यापन व अध्ययन पद्धतीत शैक्षणिक तंत्राचा वापर गरजेचा आहे.

संदर्भाधीन पत्रान्वये राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेने गणित सात्मीकरण प्रणालीच्या प्रायोगिक तत्वावर केलेल्या अंमलबजावणीचे प्राप्त निष्कर्ष व त्याची उपयुक्तता विचारात घेऊन सदरची प्रणाली राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडक शाळांमध्ये पथदर्शी स्वरूपात राबविण्यास हरकत नसल्याचे अभिप्राय दिले आहेत.

उपरोक्त पार्श्वभूमीवर राज्यातील निवडक स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळांमधील विद्यार्थ्यांचे गणित विषयातील संबोधांचे दृढीकरण व अध्ययन फलनिष्पत्तीत वाढ करण्यासाठी गणित सात्मीकरण प्रणालीचा पथदर्शी तत्वावर अवलंब करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

राज्यातील मराठी माध्यमाच्या निवडक स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळांकरीता पथदर्शी तत्वावर गणित सात्मीकरण प्रणाली राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे यांच्यामार्फत राबविण्यास रु. ४.०० कोटी (अक्षरी रुपये चार कोटी फक्त) मर्यादेत मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त प्रयोजनासाठी शासनाच्या खरेदी व सेवाविषयक नियमांचे तसेच केंद्र शासनाच्या Manual for Procurement of Goods, २०२४, General Financial Rules, २०२२, केंद्रीय दक्षता आयोगाच्या सूचना व राज्याच्या उद्योग, उर्जा व कामगार विभागाच्या दि.०१.१२.२०१६ च्या शासन निर्णयातील तरतुदींचे पालन करून GeM पोर्टलचा वापर करून ई-निवेदनेद्वारे पुरवठादार निश्चित करून ही प्रक्रिया राबवावी. उच्च प्रतीच्या तांत्रिक विनिर्दिष्टांनुसार खरेदी होईल तसेच संपूर्ण प्रक्रिया विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून पारदर्शक पद्धतीने पार पाडली जाईल याची दक्षता घ्यावी.

३. त्यानुसार विहित मंजूर वित्तीय तरतुदीच्या मर्यादेत हा प्रकल्प पथदर्शी तत्वावर राबविण्याची व त्याचे सनियंत्रण करण्याची जबाबदारी राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे यांची असेल. याकरिता राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे यांनी विहित वित्तीय मर्यादेत शाळांची व त्या शाळेतील इयत्तांची निवड करावी.

४. सदर बाबीसाठी ई-निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून शासनास अवगत केल्यानंतर या प्रयोजनासाठी निधी वितरणाबाबतचे आदेश वित्त विभागाच्या दि.२५.०७.२०२४ रोजीच्या परिपत्रकातील तरतुदीस अनुसरून त्या विभागाच्या सहमतीने स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

५. सदर शासन निर्णय वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ मधील भाग पहिला उपविभाग-३, अनुक्रमांक-४ परिच्छेद क्र.२७ (२) (ब) अन्वये प्रशासनिक विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०९१३१४५१४३२६२१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(तुषार महाजन)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. उपमुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.सभापती व मा.उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
६. मा.अध्यक्ष व मा.उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
७. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा/विधान परिषद, मुंबई.
८. मा.मंत्री (शालेय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
९. महालेखापाल, (लेखापरिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई.
१०. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
११. संचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे
१२. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे
१३. अवर सचिव, अर्थसंकल्प कक्ष, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. निवड नस्ती (कार्यासन-एसडी-६).